

Jenaplan van A tot Z

Inhoud

Wat is Jenaplan-onderwijs en geven wij dat vorm?	3
Ervaringen opdoen en zich ontwikkelen; uw kind is er iedere dag mee bezig	3
De kracht van stamgroepen	5
Ritmisch weekplan en de basisactiviteiten	6
Wereldoriëntatie	7
ICT	7
Rapporten.....	7
Contact.....	8

Wat is Jenaplan-onderwijs en geven wij dat vorm?

Binnen het Jenaplan-onderwijs, en dus ook bij ons op school, staat het kind centraal. Dat betekent concreet dat we uitgaan van de interesses en talenten van uw kind en daar zoveel mogelijk bij aansluiten. Daarom leren we ouders ook graag goed kennen, want zo kunnen we een partnerschap aangaan om er samen voor te zorgen dat uw kind zich optimaal ontwikkelt.

Er zijn een paar waarden die we in onze school heel erg belangrijk vinden: positiviteit en duidelijkheid. We treden de kinderen positief tegemoet, omdat we ervan uitgaan dat kinderen altijd goede bedoelingen hebben. Daarnaast spreken we duidelijk uit wat we van ze verwachten. Ook dat doen we op een positieve manier: 'rustig lopen in de gangen' in plaats van 'niet rennen'.

Uiteraard krijgen de kinderen bij ons op school rekenen, taal, spelling en begrijpend lezen. Maar we doen meer, want het is de bedoeling dat onze kinderen opgroeien tot zelfstandige en verantwoordelijke burgers. School is bij uitstek de oefenplaats om te leren samenleven. Ons motto is dan ook: 'Samen leren voor het leven!' Relaties staan dan ook centraal in onze school:

- Het kind in relatie tot zichzelf
- Het kind in relatie tot de ander
- Het kind in relatie tot de wereld

Bekijk [hier](#) de video 'Wat is Jenaplan' van de Nederlandse Jenaplan Vereniging.

Ervaringen opdoen en zich ontwikkelen; uw kind is er iedere dag mee bezig

Een jenaplanschool is..... ervaringsgericht

Bij ons op school gaat het erom dat we kinderen veel verschillende ervaringen laten opdoen. Mensen leren door te ervaren, maar ook door gebruik te maken van de ervaring van anderen. We gaan uit van de basisbehoeften van kinderen: welbevinden, betrokkenheid en verbondenheid. We brengen relaties in de groep in beeld en er is een rijke leeromgeving, zowel binnen als buiten de school.

Een jenaplanschool is..... ontwikkelingsgericht

We dagen kinderen uit om verschillende competenties te ontwikkelen, grenzen te verleggen en steeds zelfstandiger keuzes te maken. Zo leren ze door te denken en te doen. Het werken in een stamgroep, op verschillende niveaus, helpt daarbij.

Een jenaplanschool is..... coöperatief

Samenwerken, helpen, zorgen, samen spreken, werken, vieren en beslissen. We zien de school als een oefenplaats voor de toekomst. We streven naar een uitdagende, stimulerende, sfeervolle en huiselijke inrichting van de school. Orde, netheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn hier belangrijke kernwaarden. We leren kinderen dat we elkaar nodig hebben en dat we samen sterk staan. De kinderen werken daarom in tafelgroepen en met maatjes, en ze houden klassenvergaderingen, waarin ze samen de leefregels formuleren. Tijdens vieringen laten de kinderen zien wat ze geleerd en gemaakt hebben.

Een jenaplanschool is..... wereldoriënterend

De wereld ontdekken staat centraal in ons onderwijs. We zetten in op ontdekken en onderzoeken, met aandacht voor de actualiteit. Bij ons op school is er tijd en ruimte voor zelfstandig onderzoek, voor momenten van verwondering en voor grote betrokkenheid van kinderen. Er zijn mogelijkheden om iets voor jezelf te doen en mogelijkheden om je werk te delen.

Een jenaplanschool is..... kritisch

Op onze school leren we kinderen afwegingen te maken, te kijken naar waar en onwaar, goed en fout. We leren ze omgaan met verschillen en om situaties vanuit meerdere perspectieven te bekijken. Argumenten geven en gevoelens verwoorden, is daarin een belangrijk onderdeel.

Een jenaplanschool is..... zinzoekend

De Zegge is een protestants-christelijke basisschool. Onze school biedt kinderen een veilige leeromgeving. Onze christelijke normen en waarden zijn de basis van onze positieve, maatschappelijke instelling. We vragen van alle kinderen en ouders om onze identiteit te respecteren.

De zeven vaardigheden die we kinderen leren

We zouden kinderen tekortdoen als we ze alleen theoretische kennis bijbrengen. Ieder mens heeft een aantal vaardigheden nodig om zich verder te kunnen ontwikkelen. Daarom besteden wij aandacht aan de volgende vaardigheden:

Verantwoordelijkheid nemen

We voeden kinderen op tot mensen die zich verantwoordelijk voelen voor zichzelf en de groep. Die nadenken over wat ze doen en welke gevolgen dat heeft voor een ander.

Reflecteren

Leren doe je vooral door successen te vieren, door te vallen en weer op te staan. We bespreken met kinderen wat hun proces was: wat deed je en wat was daarvan de consequentie? Van dit reflectieproces kunnen ze leren en een volgende keer andere keuzes maken. Nieuwsgierigheid is hierin ook belangrijk, want vanuit een nieuwsgierige houding kunnen kinderen leren en ontdekken.

Plannen

Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met plannen. Kinderen maken kennis met plannen door in de onderbouw hun taken in een handige volgorde doen. Uiteindelijk bouwen we dit zo ver uit, dat kinderen in de bovenbouw ook hun eigen doelen bepalen en kunnen inschatten hoeveel tijd ze hiervoor nodig hebben.

Presenteren

Presenteren zit verweven in ons onderwijsprogramma. Dat begint heel klein: bijvoorbeeld door kinderen in hun eigen stamgroep iets te laten vertellen. Binnen de groep behandelen we ook vragen als: hoe gebruik je je stem goed, hoe maak je contact met het 'publiek'? Daarnaast leren we de kinderen hoe ze hun gedachten goed kunnen verwoorden en hoe ze hun 'optreden' goed kunnen voorbereiden. In veel studies en beroepen moet je een presentatie kunnen geven, dus dit is echt leren voor de toekomst!

Samenwerken

Samen is een belangrijk begrip bij ons op school. We leren van en met elkaar. We ontvangen hulp en geven hulp. In de onderbouw werken we met een maatjessysteem, waarin jonge en oudere kinderen aan elkaar gekoppeld worden om laagdrempelig vragen aan elkaar te kunnen stellen. Zo oefenen kinderen op een hele natuurlijk manier om elkaar ruimte en tijd te geven om na te denken en om zich te verplaatsen in een ander.

Creëren

Kunnen doorzetten en volhouden zijn belangrijke vaardigheden om verder te komen. Tegelijkertijd is het ook goed om te weten wanneer het genoeg is en om een alternatief te zoeken. We laten de kinderen ervaren hoe het is om te kijken vanuit een ander gezichtspunt. We stimuleren ze om hierover na te denken, nieuwsgierig te zijn en vragen te stellen.

Ondernemen

Ieder kind heeft talenten en het is belangrijk om deze in te zetten. Welke ambities hebben kinderen en welke doelen passen daarbij? In onze school is er ruimte voor eigen initiatief en mogen de kinderen zichzelf zijn. Zo leren we elkaar beter kennen en begrijpen, en voelen kinderen zich gewaardeerd en trots.

De kracht van stamgroepen

In onze school werken we met stamgroepen. Een stamgroep is je thuisgroep en wordt gevormd door kinderen van verschillende leerjaren. In een stamgroep ervaren kinderen om de jongste en de oudste te zijn: rollen met een eigen verantwoordelijkheid. De kinderen in de stamgroep zitten elke dag meerdere keren in de kring. Dit is de plek in de groep waar je overlegt, leert, plannen maakt, speelt en viert.

Het aanleren van vaardigheden gebeurt bij ons op school in tafelgroepen binnen de stamgroep. Kinderen komen dan aan de instructietafel zitten en krijgen uitleg. De tafelgroepen worden zo samengesteld dat je er als kind veel van kan leren, in de breedste zin van het woord.

Een huiselijke sfeer, waarin je mag zijn wie je bent

Kinderen ontvangen onderwijs in een schoolwoonkamer (lokaal). Deze schoolwoonkamer is huiselijk ingericht. We willen de overgang van thuis naar school zo klein mogelijk maken. Samen met de kinderen richten we ons lokaal in. Waar voelen kinderen zich fijn bij, wat hebben we nodig als groep?

Als je onze jenaplanschool binnenkomt, heerst er een fijne sfeer. Het is goed om hier te zijn; iedereen wordt herkend en erkend. Mensen kennen elkaar, zijn geïnteresseerd in de ander en iedereen mag zichzelf zijn. In onze jenaplanschool investeren we relaties; niet om te zorgen dat iedereen zich voorbeeldig gedraagt, maar om ieder kind te geven wat hij of zij nodig heeft. Niet alle kinderen doen hetzelfde, gedragen zich hetzelfde en mogen hetzelfde thuis. Wij accepteren die verschillen en kijken naar de ontwikkelingsbehoefte van ieder individueel kind.

Relaties opbouwen en onderhouden

Het leren kennen van elkaar en het opbouwen van relaties kost tijd. Die tijd gunnen we ons, omdat we weten dat een goede relatie ten grondslag ligt aan een optimale ontwikkeling van een kind. Hoe beter we een kind kennen, des te beter kunnen we helpen bij de ontwikkeling.

Betrokkenheid en verbinding zijn hierin essentieel. Ons uitgangspunt is dan ook bij ieder kind: Als je goed in je vel zit, kun je je ontwikkelen.

Bij ons op school gaan we uit van de kracht van de groep. In de stamgroep kent iedereen elkaar bij naam en spreken we elkaar bij voornaam aan. Dit oefenen we ook intensief. Elke dag worden de kinderen persoonlijk begroet. We willen dat iedereen even gezien wordt. Zo zorgen we voor een soepele overgang naar het schoolleven. We starten elke dag in de kring. Soms kan dit snel, andere keren moeten we uitgebreid praten over hoe het in de groep gaat en wat er speelt. Ook staan we stil bij de afsluiting van de dag. Wat ging er goed en waar gaan we ons best voor doen morgen? We oefenen in elke stamgroep om complimenten te geven.

Oplossingen bedenken en keuzes maken

In de stamgroep vinden we het belangrijk dat kinderen zelf oplossingen bedenken. Daar geven we elkaar ook de tijd voor. We zijn nieuwsgierig naar verschillende oplossingsmethodes en hebben vertrouwen in de kracht van kinderen.

Omdat we elkaar kennen, weten we ook wat we aan elkaar hebben. We vertrouwen elkaar. Kinderen mogen veel zelf doen, mogen dingen uitproberen en krijgen regelmatig de kans om plannetjes te bedenken en uit te voeren. Vooral tijdens de verwerkingsperiode van de aangeboden stof en tijdens wereldoriëntatie stimuleert de stamgroepleider de inbreng van de kinderen. Kinderen voeren dus niet alleen de opdrachten uit die ze vanuit de stamgroepleider krijgen, maar hebben ook ruimte om zelf te kiezen.

Door kritisch terug- en vooruit te kijken proberen we met elk kind zijn of haar plannen succesvol uit te voeren. Dat zorgt dan weer voor energie om het volgende week weer beter te doen!

Ritmisch weekplan en de basisactiviteiten

De vier basisactiviteiten binnen onze school zijn: kring, spel, werk en viering. Binnen ons jenaplanonderwijs op de Zegge werken we met een ritmisch weekplan, dat structuur en rust geeft in de school. In het ritmisch weekplan wisselen de vier basisactiviteiten elkaar elke dag af.

Kring

We werken op onze school veel vanuit de kring, De kring is de basis voor ons onderwijs. Het gesprek daarin is een wezenlijk onderdeel van ons onderwijs, om te leren voor later. Zo starten we samen de dag en sluiten we die ook gezamenlijk weer af. De kinderen leren hier luisteren, vragen stellen en zich te uiten. Dit is een basis die we graag aan de kinderen meegeven. We gebruiken de kring ook om spelletjes te doen, boeken te bespreken, verslag te doen van een activiteit of om instructie te krijgen.

Bij jongere kinderen speelt de stamgroepleider een belangrijke rol tijdens de kring en het gesprek. De stamgroepleider stelt open vragen, die leiden tot een gesprek en uitwisseling van meningen en ideeën. Langzamerhand kunnen de kinderen de rol van stamgroepleider overnemen, totdat ze uiteindelijk zelfstandig een kringgesprek kunnen voorbereiden en leiden. Dit zien we dan bijvoorbeeld terug in klassenvergaderingen.

Spel

Spelen is leren! Spel is een belangrijk onderdeel in ons onderwijs. Het is een vast onderdeel in ons ritmisch weekplan. We zetten deze basisactiviteit in om de wereld te verkennen. Bovendien geeft spelen de kinderen energie en verbetert het hun concentratievermogen. Tijdens het spelen worden ook allerlei sociale en motorische activiteiten geoefend. Op onze school doen we ook regelmatig energizers: korte spelletjes die makkelijk even tussendoor kunnen, om nieuwe energie op te doen en daarna weer gefocust aan de slag te gaan. Daarnaast doen we spellen met de hele groep of doen we in subgroepjes een gezelschapsspel of een belevingsspel. Kinderen ervaren spel als een aangename manier om te leren. Dat geldt niet alleen voor jonge kinderen, maar ook voor de kinderen in de midden- en bovenbouw.

Werk

In de ochtenden werken we voornamelijk aan rekenen, taal, spellen, lezen en schrijven. Alle kinderen van de hele school zijn daar op dat moment mee bezig, zodat ze ook makkelijk instructie in een andere groep kunnen volgen. Een kind uit groep 4 dat al heel goed kan rekenen, sluit dan aan bij de instructie van groep 5. En andersom kan dat natuurlijk ook. Zo helpen we de kinderen zoveel mogelijk op hun eigen tempo en niveau bij de leerstof. In de middagen zijn we vaak bezig met wereldoriëntatie. Dat doen we vaak in brede thema's, zodat verschillende vakken aan bod komen. Stel dat het thema waaraan we werken 'religie' is, dan kunnen we daar geschiedenis in verweven, maar ook aardrijkskunde, lezen en schrijven.

We willen onze kinderen niet alleen in theorie dingen leren: ons doel is dat ze uiteindelijk genoeg handvatten hebben om de wereld in te gaan. Daarom organiseren we ook regelmatig excursies; samen op pad om de wereld te ontdekken. En de wereld komt naar onze school, in de vorm van gastsprekers of gast-stamgroepleiders.

We willen onze kinderen zo zelfstandig mogelijk laten werken, dus we beginnen hier al mee in groep 1 en 2 en dat bouwen we ieder jaar een beetje uit. We hebben:

- een planbord in de leerjaren 1 en 2. Er zijn moet-opdrachten en mag-opdrachten.
- een werkbrief vanaf groep 3. Hierin staat wat de kinderen gaat doen, wanneer en hoe.
- heldere einddoelen per vakgebied, per leerjaar. Een kind moet bepaalde stof beheersen om verder te kunnen.
- een duidelijke visie op de kwaliteit van het werk, zowel van het proces als het eindproduct. We maken hierover zowel met de kind, als met de groep afspraken. De stamgroepleider heeft hierbij een sturende en motiverende rol.
- De drive om kinderen verantwoordelijkheid te laten nemen en betrokken te zijn andere kinderen en bij hun werk. We willen graag dat ze nieuwsgierig blijven en met een flinke rugzak vol nuttige bagage naar het vervolgonderwijs gaan.

Viering

Met vieren bedoelen we het samen beleven van lief en leed, beleven dat je bij elkaar hoort. Wij vieren verjaardagen, nationale feestdagen en succeservaringen, maar we besteden ook aandacht aan nare

gebeurtenissen, zoals een overlijden of scheiding. Succes en verdriet beleven we samen en zo inspireren, motiveren en steunen we elkaar. Door het jaar heen hebben we dus heel wat momentjes: Kerst- en Sinterklaasviering, strikdiploma's, zwemdiploma's, een hoger leesniveau, verjaardagen, geboortes en huwelijken, maar ook het overlijden van een dierbare of een huisdier, een scheiding of een ander moeilijk moment of moeilijke periode in het leven van uw kind.

Wereldoriëntatie

Dit is het hart van ons onderwijs. We willen dat de kinderen niet alleen leren uit boeken, maar dat ze de wereld ontdekken. We maken tijd vrij om plannen te bedenken, want er gebeurt van alles met kinderen in de groep en in de grote wereld. Omdat we in de kringen veel over die dingen praten, zoeken de kinderen ook steeds weer nieuwe dingen waar ze meer over willen weten.

We werken met twee schoolbrede thema's in een schooljaar. Daarnaast werken we in de verschillende stamgroepen met een jaarplanning, waarin verschillende thema's aan bod komen. Tijdens de wereldoriëntatielessen hebben we het vaak over de manier waarop we aan een antwoord kunnen komen, of wie ons er meer over kan vertellen. We houden ervan om mensen uit te nodigen in onze school.

ICT

Het gebruik van ICT-middelen is de afgelopen jaren enorm toegenomen. In een sneltreinvaart zijn we als school voorzien van digiborden, tablets en iPads. Omdat we als Jenaplanschool graag midden in de samenleving staan, maken we ook graag gebruik van deze middelen. We zijn voortdurend op zoek naar goede manieren om optimaal gebruik te maken van de voordelen van de digitale wereld. Onze belangrijkste vraag hierbij is wel: 'wat willen we bereiken met het inzetten van ICT-middelen?'

We gebruiken Chromebooks als ondersteuning bij het inoefenen van de lesstof. Vooral bij taal en rekenen. Kinderen kunnen zo op eigen niveau werken aan hun ontwikkeling. Bij ons op school besteden we structureel aandacht aan het aanleren van digitale vaardigheden. Hoe bedien je het toetsenbord, wat zijn de mogelijkheden van de verschillende knoppen? Hoe zoek je op een goede manier informatie op? Zo worden kinderen ook vaardig in het maken van presentaties.

Ondanks het regelmatige gebruik van computers, is er bij ons op school ook aandacht voor het gebruik van primaire bronnen. Informatie die je vindt op een website, klopt dit? Hoe kun je daarachter komen? We stimuleren het om op onderzoek gaan en bijvoorbeeld mensen te interviewen.

Rapporten

We zijn bijna allemaal groot geworden met beoordelingen. Er wordt om ons heen veelal gewerkt met een cijferrapport. Wij werken bij ons op school met een bolletjesrapport. We geven kinderen en ouders inzicht in de fase van de ontwikkeling van een kind. We geven op een ontwikkelingslijn aan hoever een kind is gegroeid ten opzichte van zichzelf. Daarnaast laten we zien hoe dit zich verhoudt ten opzichte van leeftijdsgenoten en de groep waarin het kind zit. We vinden het belangrijk om te kijken naar de volgende stap in de ontwikkeling.

In de afgelopen jaren is de nadruk erg komen te liggen op de taal-, lezen- en rekendoelen. Dit komt vooral omdat de overheid dit van scholen verwacht. Het uitgangspunt van ons als school is echter dat we werken aan de brede ontwikkeling. Dus niet alleen aan de cursorische vakken, maar juist aan de gehele ontwikkeling van een kind. We brengen dit in kaart door onder andere observaties te doen in de stamgroep en te kijken naar de talenten van kinderen. We nemen methodetoetsen en twee keer per jaar Cito-toetsen af.

We zien de ouders, kinderen en stamgroepeliders als een driehoek, waarin we samen werken aan de ontwikkeling van het kind. Gedurende het schooljaar hebben we verschillende gesprekken met kinderen en ouders, omdat voortgang en ontwikkelpunten te bespreken. Zo weten kinderen en ouders hoe het gaat op school: we vinden het ook belangrijk dat het advies voor vervolgonderwijs in groep 8 geen verrassing is voor het kind en de ouder(s).

Contact

de Zegge **Locatie Aalderinkshoek**

Apollolaan 1c
7604 EH Almelo
Telefoon: (0546) 539 766
E-mail: directie@dezegge.nl

de Zegge **Locatie Haghoek**

Johanna van Burenlaan 111 A
7602 TV Almelo
Telefoon: (0546) 539 766
E-mail: directie@dezegge.nl